

Nordisk Råd

MINISTRY FOR
FOREIGN AFFAIRS

Rauðarárstígur 25, 105 Reykjavík, Iceland
Tel: 354-545 9900, fax: 354-562 2373
mfa@mfa.is, www.mfa.is

Reykjavík, 18 October 2023
Ref: UTN22100147/10.C.200

Svar på skriftlig fråga E 4/2023 om nordisk samordning inför arbetsprogrammet för den kommande EU-kommissionen.

Skriftlig fråga om nordisk samordning inför arbetsprogrammet för den kommande EU-kommissionen till de nordiske regeringer:

På vilket sätt ämnar de nordiska regeringarna arbeta fram emot juni 2024 och bidra till arbetsprogrammet av den nya EU-kommissionen?

Vilka är de nordiska ländernas viktigaste budskap till den kommande EU-kommissionen?

Vad anser regeringarna generellt om Nordens betydelse som en samlad kraft i Europa?

Svar:

Her følger fælles svar fra de nordiske regeringer:

På hvilket sätt ämnar de nordiska regeringarna arbeta fram emot juni 2024 och bidra till arbetsprogrammet av den nya EU-kommissionen?

EU-kommissionens fremtidige arbejdsprogram styres af Det Europæiske råds strategiske agenda. Det Europæiske Råds formand redegjorde på Det Europæiske Råd 29.-30. juni 2023 for processen for fastlæggelse af den strategiske agenda 2024-2029. Første drøftelse vil være på det uformelle Europæiske råd i Granada den 6. oktober 2023. Der vil forinden være konsultationer med medlemslandene. Herefter vil processen være drevet af COREPER og via sherpa-konsultationer.

Endelig fastlæggelse af prioriteterne kan først ske efter valget til Europaparlamentet, der finder sted 6.-9. juni 2024. Herudover vil der særskilt pågå bestræbelser på at påvirke Kommissionens og Kommissionens tjenestegrenes tænkning samt Kommissionsformandens politikprogram. Høringerne af kommissærerne i EU udgør også en mulighed for at øve indflydelse.

Selvom processen giver de enkelte medlemslande forskellige muligheder for at befordre deres

synspunkter og have indflydelse på strategiens indhold, er det vigtigt at holde sig for øje, at der i langt de fleste spørgsmål træffes beslutning ved kvalificeret flertal. Der er derfor behov for betydeligt bredere koalitionsdannelse end alene blandt de nordiske medlemslande.

Vilka är de nordiska ländernas viktigaste budskap till den kommande EU-kommissionen?

Ifølge forespørgslens bemærkninger findes der en række værdier, de nordiske lande burde ved fælles kræfter bevare og værne om. Det kræver dog at man først definerer og debatterer, hvilke værdier og principper vi vil bevare og beskytte, såvel som de strømme, hvor vi må give efter og følge med.

Udformningen af eventuelle fælles budskaber til den nye Kommission bør tage udgangspunkt i temaer hvor de nordiske landene har fælles interesser og en fælles nordisk stemme kan give øget indflydelse på EU's arbejde for Norden som region. Et muligt udgangspunkt kan være at se hen til den vedtagne vision om at gøre Norden til verdens mest bæredygtige og integrerede region frem til år 2030. Denne vision hviler på tre strategiske mål om et grønt Norden, et konkurrencedygtigt Norden og et socialt bæredygtigt Norden. Der erindres i forhold til det sociale område om kompetencefordelingen mellem EU og medlemslandene.

Retsstaten, demokrati og menneskerettigheder er kærneværdier der er, som bekendt, under pres både i og udenfor Europa, og det kan argumenteres for at Norden både har et særlig ansvar og en særlig interesse i at forsvare dem. I tillæg til eksisterende udfordringer i enkelte af EU's medlemslande, samt presset mod demokrati og retsstaten som følger med krig og øgede geopolitiske spændinger, kan det formodes at værdidiskussionen også vil få fornyet relevans i lyset af EU's kommende udvidelsesproces.

EU's politik- og regelværksudvikling vil de kommende år have stor betydning for realisering af disse målsætninger. En fælles nordisk tilgang vil kunne øge vores samlede indflydelse på europæisk niveau. Centrale temaer for nordiske budskaber kan være områder hvor vi er godt positionerede og har fælles synspunkter. Klimaarbejdet, grøn- og digital omstilling er centrale eksempler hvor de nordiske lande har en fælles tilgang. Et andet er de nordiske landes fremhævelse af et velfungerende indre marked i EU/EØS for konkurrencekraft og innovation.

Det ville også være ønskeligt at trække ind den sikkerhedspolitiske dimension i fælles nordisk budskab, krigen i Ukraine og EU's øgede rolle på dette område taget i betragtning.

Vad anser regeringarna generellt om Nordens betydelse som en samlad kraft i Europa?

Det nordiske samarbejde i EU-relaterede spørgsmål er veletableret og velfungerende på mange niveauer og i diverse sager i hovedstaderne og på plads i Bruxelles. Samtidigt kan der være merværdi i et stærkere samarbejde – både vedrørende påvirkningsarbejde under tidlige stadier og vedrørende implementering af lovgivning der beslutes på EU-niveau som berør Nordens centrale spørgsmål, inklusiv dem med tydlige grænseoverskridende aspekter, hvor det giver mening. De nordiske landes fælles påvirkningsarbejde i EU-lovgivningen sker case-by-case. Samarbejdet, f.eks. i Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd (herunder embedsmandskomitéerne), hjælper med at identificere sager hvor samarbejde på europæisk plan kan være nyttigt for de nordiske lande. I disse tilfælde kan landene forene deres kræfter som hidtil.

Kommissionen og de andre EU-institutioner er interesserede i og kan påvirkes via gennemarbejdede og veltænkte inputs. Det er dog vigtigt, at der gives en europæisk forklaring eller begrundelse for, hvordan det er i det samlede EU's interesse at forfølge det foreslåede. Det virker sjældent med en nordisk argumentation alene.

Følger af det ovenstående er, at de nordiske EU-lande kan få indflydelse – særligt hvor landene er foregangslande – men det er ikke tilstrækkeligt. Der er brug for opbakning fra en bredere kreds af lande samt for en europæisk argumentation.

De nordiske landes regeringer anser hermed, at skriftlige spørgsmålet er opfyldt.

Bjarni Benediktsson
Utrikesminister